

9 בינואר 2013

לכבוד

השופט אליקים רובינשטיין

יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19

בפקס: 02-5669855

שלום רב,

הנדון: פסילת תשדיר הבחירות של רשימת בל"ד וחלקים מתשדיר הבחירות של רשימת עוצמה לישראל

הריני פונים אליך בבקשה לשקול מחדש את החלטתך לפסול קטעים מתשדירי תעמולת הבחירות מטעם מפלגת בל"ד ומטעם מפלגת עוצמה לישראל, וזאת מהטעמים המפורטים להלן:

1. ביום 7.1.13 פורסמה החלטתך, לפיה לאחר האזנה לתשדיר רדיו של רשימת בל"ד בעניין הכולל את מילות המנון התקווה כשהן מושרות ללחן של שיר פופולארי ערבי, החלטת לפסול את קטע זה בנימוק, כי "הוא משמיע באופן מעוות ומגחך את התקווה המנון מדינת ישראל" וכי "בזיון סמלי המדינה, מדינה יהודית ודמוקרטית, אינו מקובל עלי כחלק מתעמולת בחירות של רשימה כלשהי, ועל כן לא ישודר הקטע."

2. באותו יום ניתנה החלטה נוספת לפיה, לפי הצעתך, ובהסכמה, הוסרו מתשדיר הרדיו של עוצמה לישראל, לאחר המילים "מדינה יהודית" המילים "לא מדינה ערבית, לא מדינת מסתננים". באותה החלטה ציינת, כי הינך שוקל להסיר מהתשדיר את הקטע האחרון בדו-שיח בערבית בין ח"כ אלדד לח"כ בן ארי, הכולל את המילים "אין זכויות בלי חובות" ו"בלי קיום החובות הללו אי אפשר לדרוש זכויות".

3. למחרת, ביום 8.1.13, פורסמה החלטה נוספת שלך, ממנה עולה, כי חזרת בדך מן הכוונה להסיר את המילים המוזכרות לעיל ותחתן קבעת, כי יושחרו מספר שורות מתוך התשדיר: "בסכנין לא כולם משלמים ארנונה", "במזרח ירושלים יש המצפצפים על החוק", "בטייבה ובנגב יש הבונים וילות פיראטיות", מכיוון ש"חלקים מתשדיר זה עלולים - ברמת ודאות קרובה - לפגוע ברגשותיה של האוכלוסיה הערבית, וכן ברגשותיהם של יהודים, אשר שימשו ועודם משמשים כמטרה לרדיפה על רקע גזעני ברחבי העולם". עוד החלטת להסיר מתשדיר הרדיו של "עוצמה לישראל" את המילים "ולא לערבים" לאחר המשפט "ארץ ישראל שייכת לעם ישראלי", וזאת כיוון "שיש בכך מסר של הדרת ערביי ישראל ממדינת ישראל".

4. לתשדירי התעמולה מעמד חוקתי כחלק מתהליך הבחירות הדמוקרטי, ו"חירות זו [חופש הביטוי, די יי ושי' אי ח'י] שזורה לתוך מערכת הבחירות בצורת תעמולה (בג"צ 372/84 קלופפר-נוה נ' שר החינוך והתרבות, פ"ד לח(3) 233, 240 (1984)). התכלית העומדת ביסוד חוק דרכי תעמולה היא הרצון להבטיח את חופש הביטוי, וגישה זו מובילה לצמצום האיסורים וההגבלות על תעמולת הבחירות (בג"צ 869/92 זוילי נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, פ"ד מו(2) 692, 708 (1992)).
5. בבג"צ חירות נקבעו על דעת כל שופטי ההרכב העקרונית והתכלית, שעומדים ביסוד חוק הבחירות (דרכי תעמולה), ונוסחת האיזון בין חופש הביטוי לבין אינטרס הכלל במקרה של התנגשות ביניהם. נקבע, כי לחופש הביטוי מעמד על חוקתי ורק ביטוי שכרוך בו חשש לפגיעה בערך מוגן נגדי יצדיק הטלת הגבלה על חופש הביטוי ועל חופש התעמולה כנגזר ממנו בהליך של בחירות (בג"צ 212/03 חרות התנועה הלאומית נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השש עשרה, פ"ד נו(1) 766 (2003), פסקאות 14-17 לפסק דינו של הנשיא ברק).
6. בבג"ץ שהגשנו נגד פסילת קטעים מתשדירי התעמולה של רשימות בל"ד ורע"מ לקראת בחירות 2003, אשר במהלכם הוצג דגל פלסטין, קיבל בית המשפט את העתירה וקבע, כי כדי שהצגתו של דגל פלסטין בתשדירי תעמולת הבחירות תיפסל, על ההצגה להיות בעלת תוכן העשוי לגרום לפגיעה ממשית, עמוקה וקשה ביותר ברגשות בני הציבור בישראל העשויים לצפות בתשדירים, ורק פגיעה מסוג זה תצדיק גריעה או הגבלה של חופש הביטוי בתעמולת הבחירות (בג"צ 651/03 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' יו"ר ועדת הבחירות לכנסת השש-עשרה, פ"ד נו(2) 62, 74 (2003)).
7. התרשמותך, כי תשדירה של בל"ד נשוא החלטתך מגחיק ומעוות את ההמנון אינה מקיימת את דרישת הוודאות הקרובה לפגיעה ממשית, עמוקה וקשה בציבור הצופים, ועל כן אין בה כדי להעמיד עילה משפטית לפסילתו. מדובר בקטע סאטירי שאינו מעוות את מילות ההמנון או מגחיק אותו.
8. גם פסילת חלקים מתשדיר הבחירות של עוצמה לישראל אינה מבוססת על מידת הפגיעה הנדרשת באינטרס הציבורי על מנת להצדיק את הפגיעה בחופש הביטוי. אמנם מדובר בתכנים גזעניים מובהקים, אולם רשימת "עוצמה לישראל" לא נפסלה להתמודדות לבחירות לכנסת. נזכיר, כי חופש הביטוי אינו רק הזכות של הרשימה להשמיע את מסריה בפני הציבור, אלא גם זכותו של הציבור לדעת ולהיחשף למצע ולעמדות של הרשימות המתמודדות לבחירות, ולא למסר מרוכך ממנו הושמטו מאפיינים המהווים חלק בלתי נפרד ממצע זה. הקונוטציה הגזענית הכלולה בתשדיר (בדומה לתשדירי בחירות של רשימות אחרות שלא נפסלו, כדוגמת תשדירה של מפלגת ש"ס שיש בו ביקורת בוטה נגד המגזר הרוסי בישראל

ובדומה למסרים שנשמעים תדיר בשיח הציבורי, למרבה הצער, גם מפי אנשי ציבור ועובדי ציבור) אינה מקימה איפוא עילה לפסילתו. באיזון שבין הפגיעה האפשרית ברגשות הציבור לחופש הביטוי, הן של הרשימה המתמודדת והן של הציבור, ולחשיבות שעמדותיה יהיו ברורות ונהירות לבוחרים, הרי שחופש הביטוי גובר.

9. לפיכך נבקשך לשקול בשנית את החלטותיך לפסול את תשדיר הבחירות של בל"ד וכן חלקים מתשדיר הבחירות של עוצמה לישראל.

בכבוד רב,

שרונה אליהו-חי, עו"ד

דן יקיר, עו"ד
היועץ המשפטי